

PRODUKTIVITETSKOMMISJONEN

En offentlig kommisjon oppnevnt av Regjeringen for å fremme forslag som kan styrke produktivitet og vekstevne i norsk økonomi.

Produktivitetskommissjonen 24. april 2014

Referansetesting

Erik Storm

Disposisjon

- Hva er referansetesting?
- Anvendelse og begrensninger
- Gjennomgang av noen hovedresultater
- OECDs PMR-indikatorer
- Going for Growth
- Oppsummering/konklusjon

Hva er referansetesting?

- Ikke begrenset til internasjonale rangeringer
- Brukes av bedrifter, myndigheter og organisasjoner
- Eks: Hvordan kan en bedrift bli mer lønnsom ved å ta etter de beste i bransjen?
- Hvordan kan vi få ledige fortære ut i jobb?
- Hvorfor er land x så mye bedre på område y enn land z?

Hvordan kan referansetesting brukes?

- I utgangspunktet et verktøy for å avdekke symptomer
- Det er ofte "driverne" og ikke resultatene som søkes måles
- Objektive eller subjektive kriterier?
- Sammensatte problemstillinger krever komplekse indikatorer
- Vanskelig å tolke samleindikatorer
- Politikksvarene ligger nærmere enkeltindikatorene

Begrensninger med denne typen analyser

- Koblingen mellom diagnose og behandling (reform) kan være vanskelig
- Vil ofte måtte baseres på langt grundigere analyser
- Ulike preferanser, tradisjoner og lovverk kan ha betydning for politikkvalg
- Kan være betydelig usikkerhet knyttet til tallene som sammenliknes

Noen eksempler på referansetestinger av et land

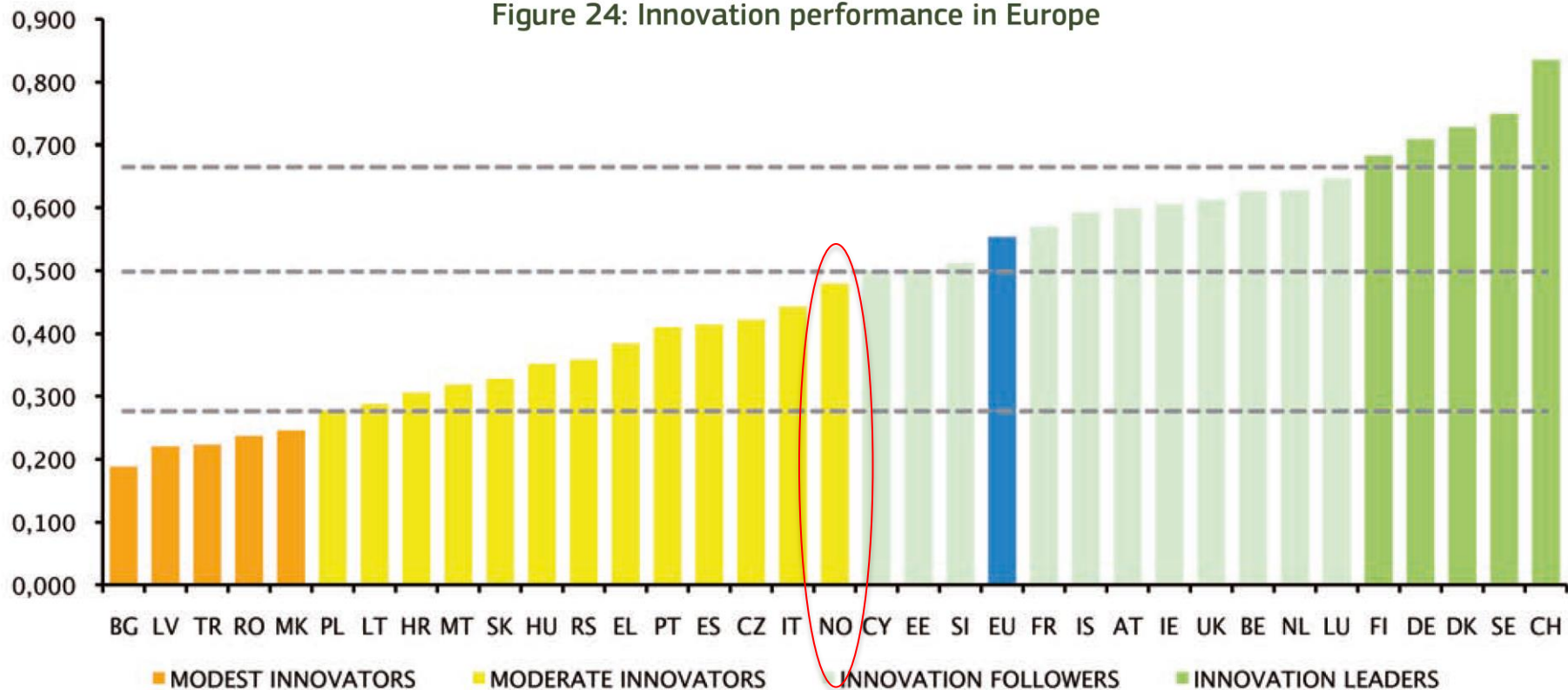
- Innovasjonsundersøkelser og norsk FoU, hva kan vi lære av disse?
- Konkurranssevne- og verdiskapingsundersøkelser, måler disse konkurranssevne eller forutsetninger for verdiskaping?
- OECDs PMR-indikatorer, gir de et rimelig bilde av reguleringene?
- Going for Growth, er politikkanbefalingene godt nok fundert?

EUs Innovation Union Scoreboard

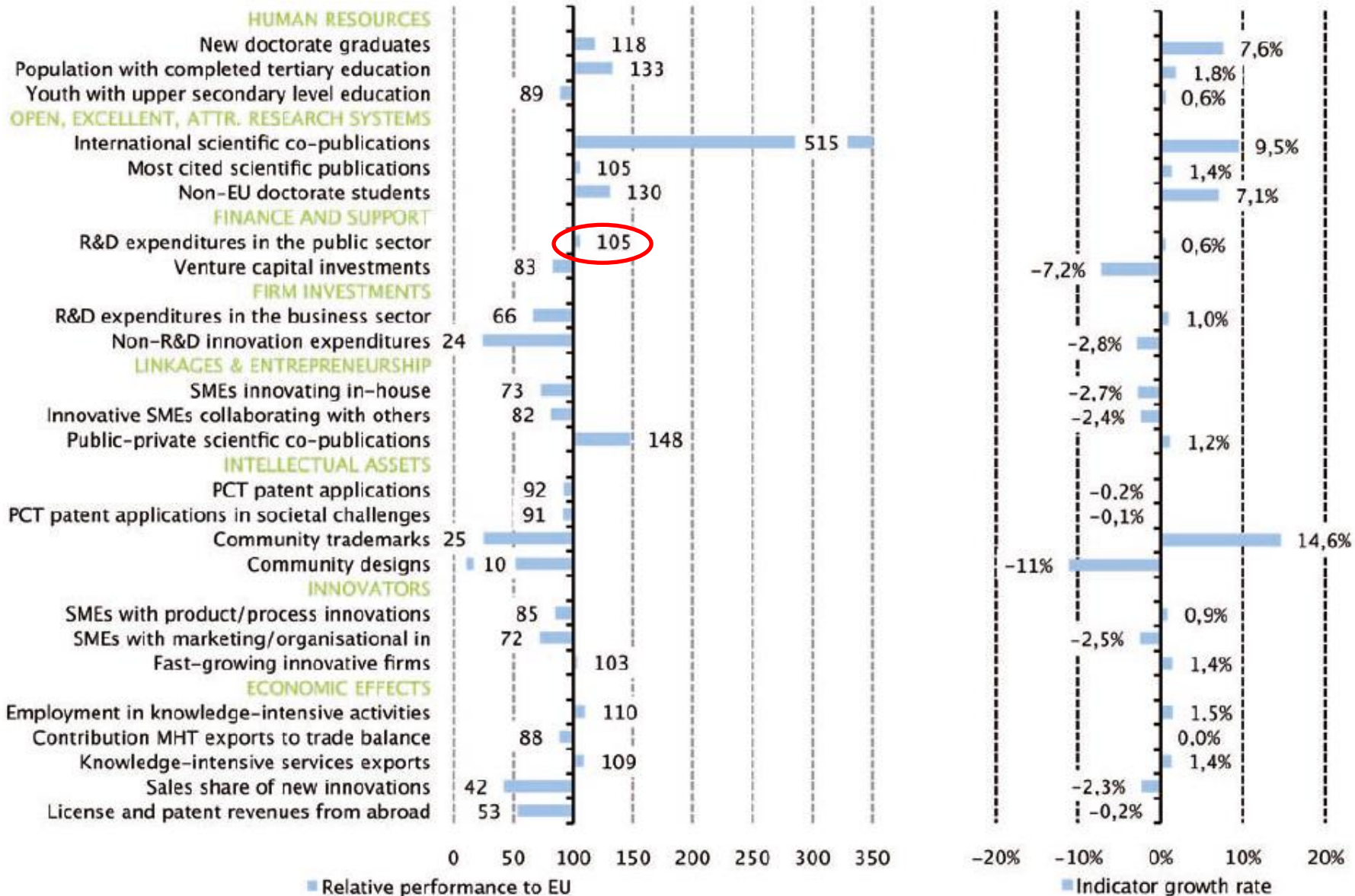
- **Drivere:** Forskningsssystemene, tilgang på humankapital, utdanningssystemene
- **Bedriftsaktiviteter:** Hva foregår i bedriftene av FoU (egne aktiviteter, kjøp av FoU)?
- **Resultater:** Nye innovasjoner, patenter, varemerker
- **Norges resultat:** 17. plass av 34 og en av de beste i gruppen "Moderate innovatører"

Midt på treet, men langt bak våre nordiske naboer

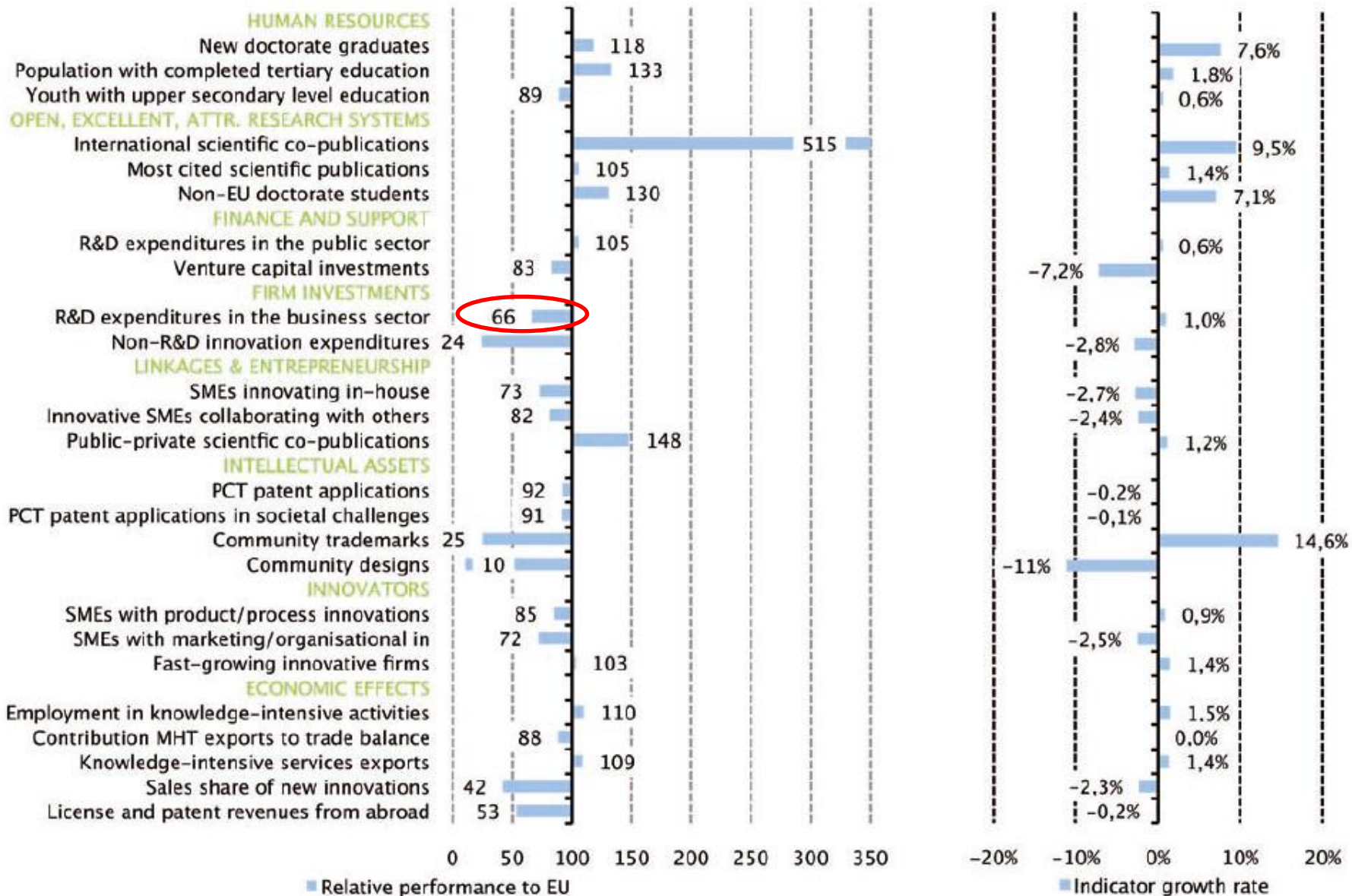
Figure 24: Innovation performance in Europe

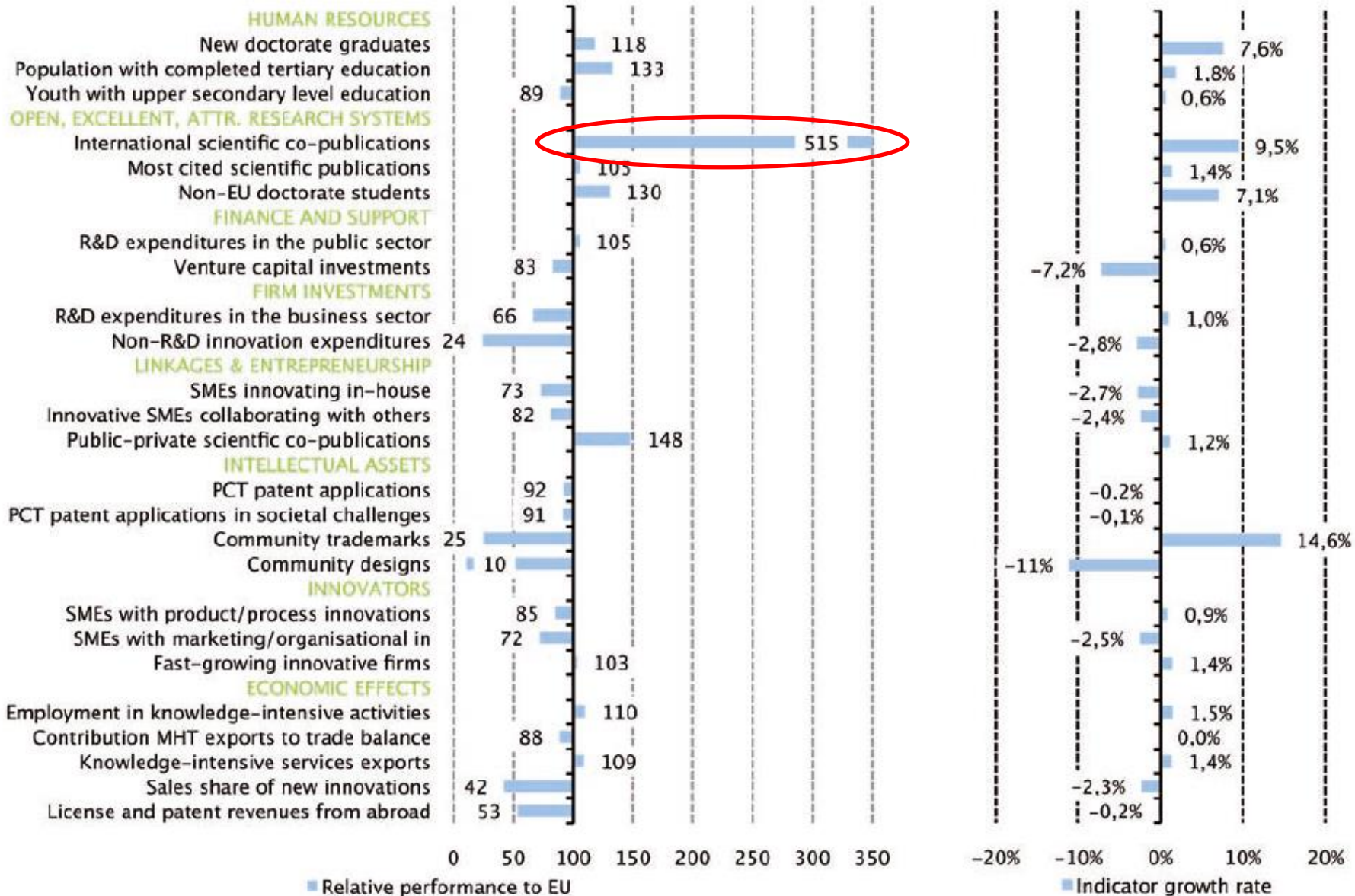
Norge sammenliknet med EU (EU=100)

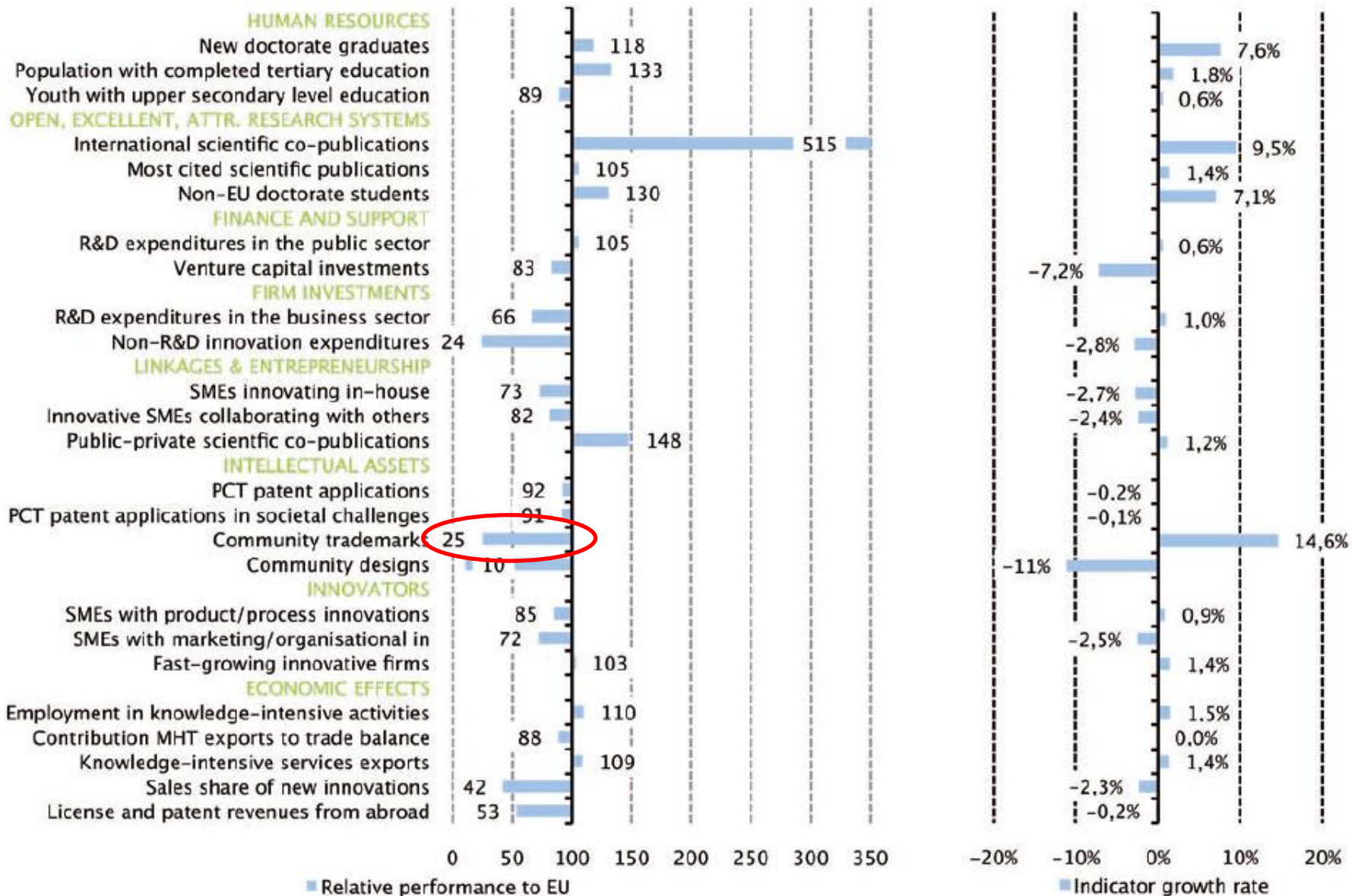
Norge sammenliknet med EU (EU=100)

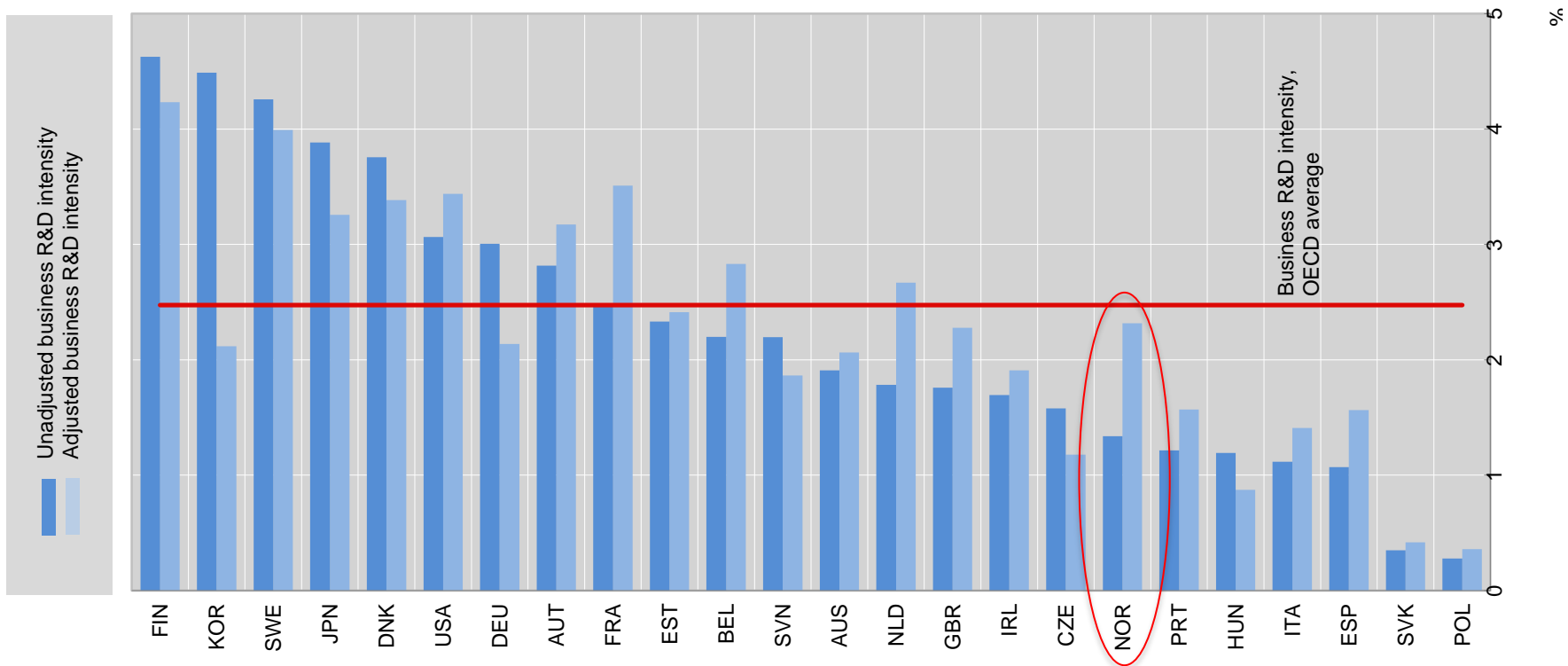
Norge sammenliknet med EU (EU=100)

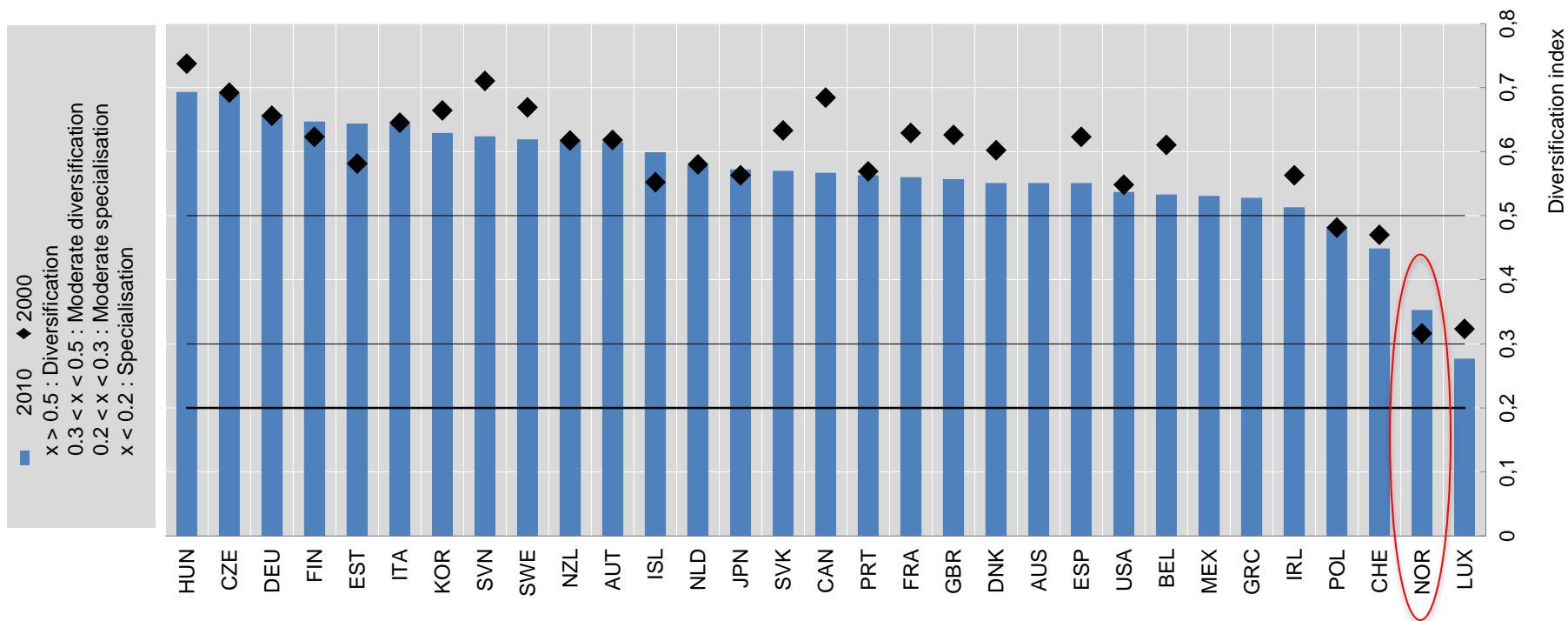
Norge sammenliknet med EU (EU=100)

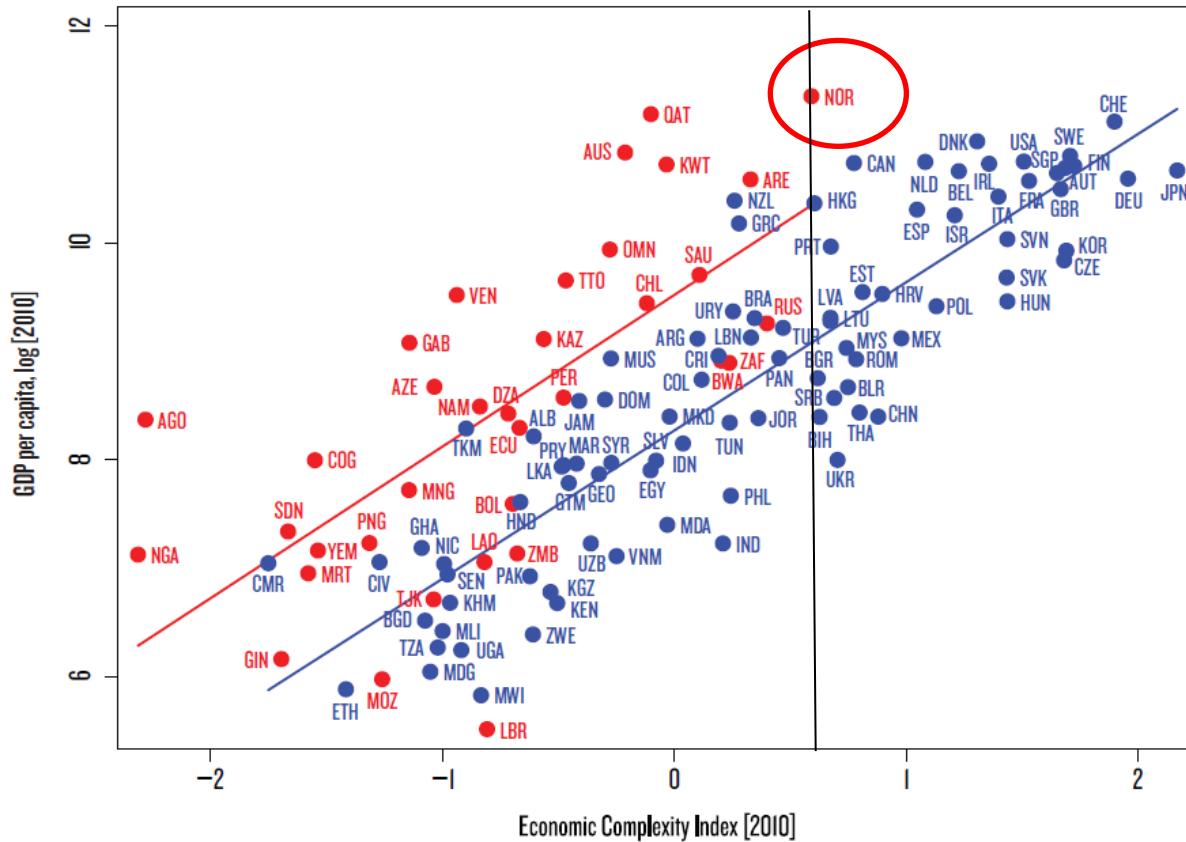
FoU-innsatsen er lav, men påvirkes av næringssammensetningen

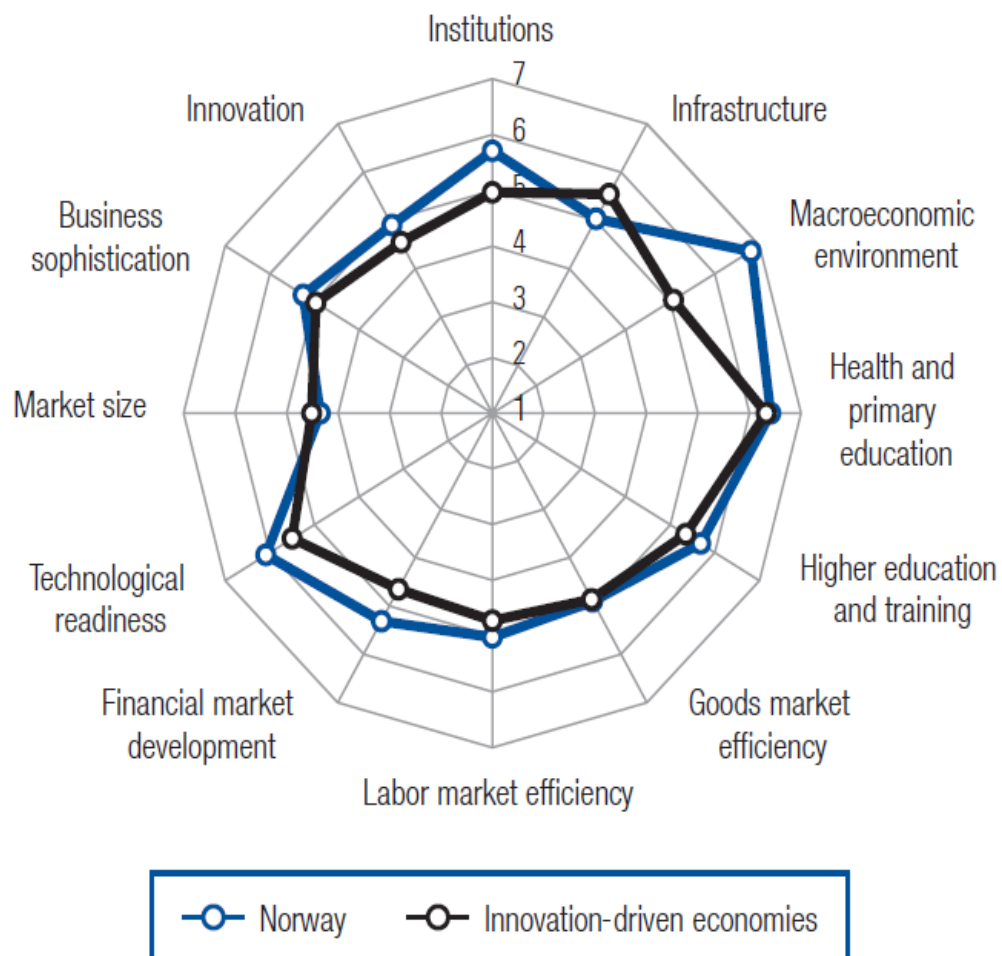
Norsk økonomi er lite diversifisert

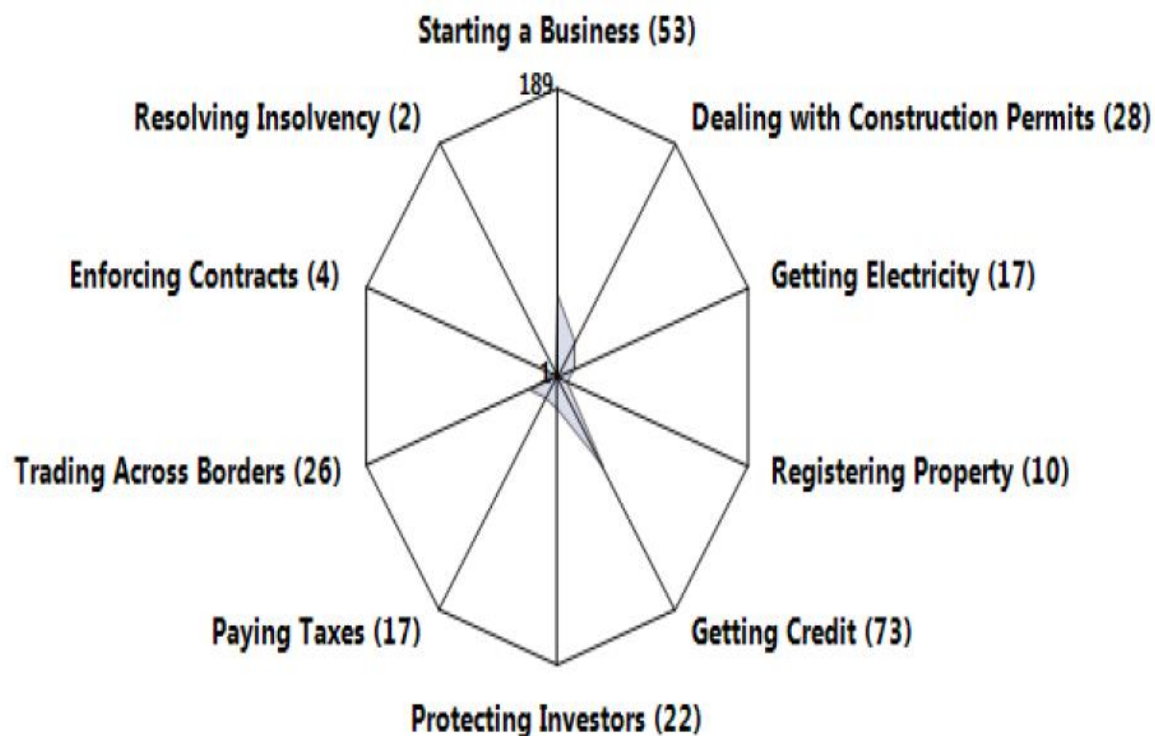
CID-Atlas of Economic Complexity

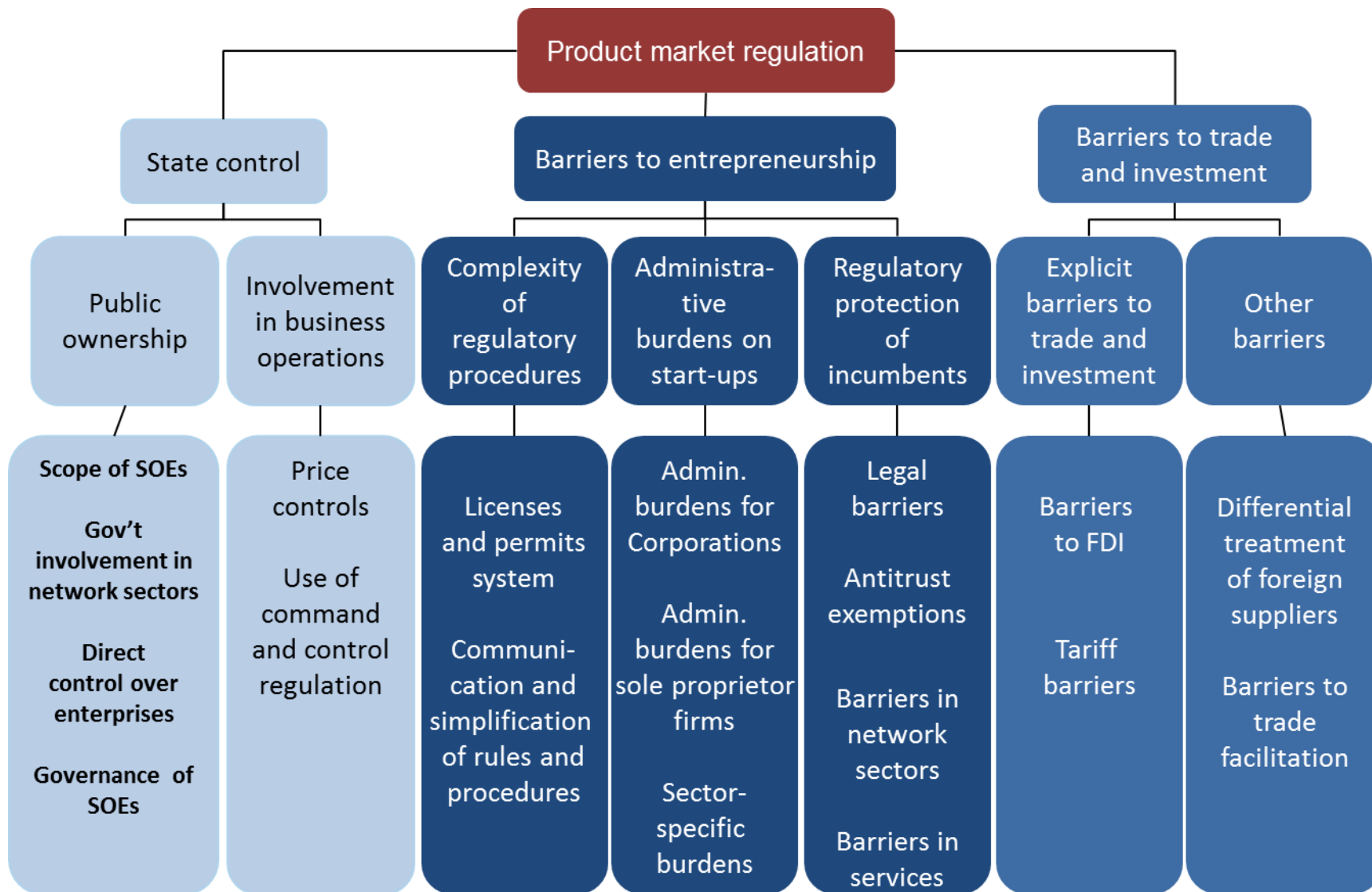

WEFs konkurransevneindikator

Verdensbankens Doing Business

Going for Growth: Valg av områder for reform

➤ Utgangspunkt

- Avvik fra “best practice” (alle politikkområder) blir ansett for å være en kandidat for å være med på listen over prioriterte reformer kun dersom også resultatene på området som måles er svake.
- Politikken som foreslås skal ha en empirisk signifikant effekt på resultatene av politikken.
- Minst tre av rådene skal være basert på referansetesting (dvs. at to råd vil kunne baseres med utgangspunkt i særlig kunnskap om landet)

➤ Motivasjon

- Unngå standardanbefalinger som kan oppfattes å være gitt på ideologisk grunnlag og lite tilpasset de enkelte lands ulike utgangspunkt
- Påse at indikatorer som kan være misledende ikke får for stor vekt
- Ta hensyn til at samme resultat kan oppnås med ulike politikktiltak

Hvilke råd får Norge?

1. Reformere uføretrygd- og sykepengeordningene.
2. Øke konkurransen i produktmarkedene
3. Redusere støtten til landbruket
4. Bedre resultatene i ungdomsskolen og videregående skole
5. Rette opp skjevheter i skattesystemet

Hva kan vi lære av dette?

- Utnyttning av arbeidskraftressursene er avgjørende (utdanning, FoU, stønader)
- FoU viktig for produktivitetsvekst, men ikke bare et spørsmål om ressurser
- Hva forhindrer norsk økonomi fra å bli mer diversifisert?
- Konkurransen, skatt og infrastruktur viktig for utenlandske investeringer, men også for sammensetningen av norske investeringer

<http://produktivitetskommisjonen.no/>

Erik Storm